

89.

На основу члана 15. став 1. Закона о високом образовању („Службени гласник РС“, бр. 76/05 и 100/07 – аутентично тумачење, 97/08 и 44/10) и члана 84. тачка 15) подтачка (6) Статута Универзитета одбране у Београду („Службени војни лист“, број 24/11), Сенат Универзитета одбране доноси

П Р А В И Л Н И К О ОБЕЗБЕЂЕЊУ КВАЛИТЕТА

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником уређују се субјекти и области обезбеђења квалитета, стандарди квалитета и поступци за њихову примену, као и друга питања од значаја за унапређење и развој квалитета на Универзитету одбране у Београду (у даљем тексту: Универзитет).

Члан 2.

Обезбеђење квалитета студија које изводе Универзитет и високошколске јединице у његовом саставу (у даљем тексту: високошколске јединице) део је националног система обезбеђења квалитета и предуслов за упоредивост диплома и квалификација у оквиру јединственог европског простора високог образовања.

Универзитет обезбеђује квалитет високог образовања у складу са међународно прихваћеним документима у области високог образовања, Законом о високом образовању (у даљем тексту: Закон), Правилником о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа („Службени гласник РС“, бр. 106/06 и 73/11), Правилником о стандардима и поступку за спољашњу проверу квалитета високошколских установа („Службени гласник РС“, број 106/06), Правилником о стандардима и поступку за акредитацију високошколских установа и студијских програма („Службени гласник РС“, бр. 106/06, 112/08 и 70/11), Стратегијом обезбеђења квалитета, овим правилником и другим актима Универзитета и високошколских јединица.

Универзитет и високошколске јединице дужни су да непрекидно и систематски раде на праћењу, вредновању и унапређивању квалитета.

Универзитет и високошколске јединице јавно објављују резултате праћења квалитета преко Интернет странице Универзитета и високошколских јединица.

II. СУБЈЕКТИ ОБЕЗБЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА

Члан 3.

Органи управљања, пословођења и стручни органи Универзитета и високошколских јединица, посебно

формирана тела надлежна за обезбеђење квалитета, наставници и сарадници, кадети односно студенти и остали запослени на Универзитету одговорни су за квалитет студијских програма и спровођење мера за обезбеђење квалитета наставе и услова рада Универзитета и високошколских јединица.

Ради праћења, контроле, обезбеђења и унапређења квалитета, Универзитет образује Комисију за обезбеђење квалитета (у даљем тексту: Комисија) као стручно тело Сената Универзитета (у даљем тексту: Сенат) у области обезбеђења квалитета.

Комисија има девет чланова, и то:

1) шест чланова (по два члана из сваког образовно-научног поља) који се бирају из реда наставног особља Универзитета, на предлог високошколских јединица;

2) два члана који се бирају из реда кадета, на предлог Кадетског парламента Универзитета;

3) једног члана који се бира из реда ненаставног особља.

Чланове Комисије из става 1. тачка 1) овог члана бирају наставно-научна већа високошколских јединица у складу са својим статутом, а њихов мандат верификује Сенат на основу достављене одлуке о избору.

Сенат и Савет Универзитета (у даљем тексту: Савет) могу образовати и друге сталне и привремене комисије, као и стручна и саветодавна тела ради разматрања и припремања питања из области обезбеђења квалитета.

При расправљању питања која се односе на обезбеђење квалитета наставе, реформу студијских програма и анализу ефикасности студирања, кадети односно студенти чине 20 одсто чланова ових комисија.

Запослени на Универзитету су дужни да раде на пословима од заједничког интереса у овој области на Универзитету.

Члан 4.

Комисија у оквиру својих надлежности обавља следеће активности:

1) припрема предлог Стратегије обезбеђења квалитета и сачињава акционе планове за њено спровођење;

2) промовише изградњу културе квалитета на Универзитету и високошколским јединицама;

3) припрема предлоге побољшања стандарда, процедура и метода провере квалитета, у складу са стандардима Националног савета за високо образовање;

4) планира и припрема активности везане за праћење и контролу квалитета на Универзитету и високошколским јединицама према годишњем плану рада;

5) разматра извештаје о редовном самовредновању Универзитета и даје своје мишљење;

6) предлаже, по потреби, ванредно самовредновање у појединим областима;

7) предлаже спољашњу проверу квалитета и пружа стручну помоћ у припреми документације за акредитацију пред надлежним органом;

8) прати остваривање Стратегије обезбеђења квалитета, стандарда и процедура обезбеђења квалитета и предлаже мере за отклањање уочених слабости, ради побољшања квалитета;

9) образује радна тела у складу са пословником о раду Комисије;

10) доноси општа акта из своје надлежности и даје мишљења и препоруке.

Поред активности из става 1. овог члана, Комисија обавља и следеће активности:

1) предлаже Сенату начин и поступке самовредновања целокупног система високог образовања и научноистраживачког рада на Универзитету;

2) прима и разматра извештај Одбора за самовредновање Универзитета и са својим мишљењем прослеђује га Сенату на разматрање;

3) надзире рад и прима извештај Одбора за организовање и спровођење кадетског односно студентског вредновања квалитета студија и педагошког рада наставника;

4) даје мишљење о испуњености прописаних стандарда за акредитацију установа и студијских програма у поступку акредитације Универзитета и високошколских јединица;

5) координира рад комисија за обезбеђење квалитета високошколских јединица;

6) представља Универзитет у националној мрежи обезбеђења квалитета;

7) друге послове од значаја за унапређење и развој квалитета студијских програма, наставе и услова рада.

Комисија најмање једанпут годишње извештава Сенат о стању у области обезбеђења и унапређења квалитета на Универзитету.

Члан 5.

Општим актом високошколске јединице образује се Комисија за обезбеђење квалитета и утврђује се број чланова, делокруг и начин рада, као и друга питања од значаја за њен рад.

III. СТАНДАРДИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОБЕЗБЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА

Члан 6.

Универзитет утврђује начин (стандарде) и поступке за обезбеђење квалитета свог рада који су доступни јавности.

Члан 7.

Стандарди за обезбеђење квалитета садрже минималан ниво квалитета рада Универзитета.

Поступци за обезбеђење квалитета утврђују се посебно за сваку област обезбеђења квалитета и њима се на детаљан начин уређује поступање субјеката у систему обезбеђења квалитета Универзитета.

Стандарде и поступке за обезбеђење квалитета доноси Сенат, на предлог Комисије.

Универзитет је обавезан да стандарде и поступак за обезбеђење квалитета учини доступним наставницима, кадетима односно студентима и јавности.

Универзитет периодично преиспитује и унапређује стандарде и поступке за обезбеђење квалитета.

Показатељи за квалитет стандарда и поступака за обезбеђење квалитета

Члан 8.

Показатељи за квалитет стандарда и поступака за обезбеђење квалитета јесу: Стандарди и поступци за обезбеђење и унапређење квалитета Универзитета прописани овим правилником; усвојен план рада и процедура за праћење и унапређење квалитета Универзитета у оквиру стандарда квалитета и усвојени годишњи извештаји о раду Комисије за обезбеђење квалитета.

IV. ОБЛАСТИ ОБЕЗБЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА

Члан 9.

Области обезбеђења квалитета јесу:

- 1) квалитет студијских програма;
- 2) квалитет наставног процеса;
- 3) квалитет научноистраживачког и стручног рада;
- 4) квалитет наставника и сарадника;
- 5) квалитет кадета односно студената;
- 6) квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса;
- 7) квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке;
- 8) квалитет простора и опреме;
- 9) квалитет финансирања;
- 10) улога кадета односно студената у самовредновању и провери квалитета;
- 11) систематско праћење и периодична провера квалитета.

V. КВАЛИТЕТ СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА

Члан 10.

Квалитет студијског програма обезбеђује се праћењем и провером његових циљева, структуре и радног

оптерећења кадета односно студената, као и осавремењивањем садржаја и сталним прикупљањем информација о квалитету програма од одговарајућих организација из окружења.

Члан 11.

Универзитет и високошколске јединице редовно и систематски проверавају и, по потреби, изнова одређују: циљеве студијског програма и њихову усклађеност са основним циљевима и задацима Универзитета и високошколских јединица; структурираност студијског програма ради успостављања неопходног односа између општеобразовних, теоријско-методолошких, научно-стручних и стручно-апликативних знања; адекватну расподељеност радног оптерећења кадета односно студената мерено ЕСПБ бодовима; исходе и стручност коју добијају кадети односно студенти када заврше студије и могућност даљег школовања.

Универзитет има утврђене поступке за одобравање, праћење и контролу програма студија.

Универзитет и високошколске јединице редовно прибављају повратне информације о квалитету програма од јединица и установа Министарства одбране и Војске Србије о успешности новопроизведених официра на почетним функционалним дужностима.

Универзитет и високошколске јединице обезбеђују кадетима односно студентима учешће у оцењивању квалитета студијских програма.

Универзитет и високошколске јединице обезбеђују редовне периодичне ревизије студијских програма осавремењивањем садржаја курикулума и њихову упоредивост са курикулумима одговарајућих страних војних високошколских установа.

Курикулуми студијских програма обезбеђују кадетима односно студентима општа и стручна знања која омогућавају флексибилну професионалну културу и неопходну хоризонталну покретљивост у току обављања професионалне службе и перманентно усавршавање у струци.

Курикулуми студијских програма подстичу кадете односно студенте на стваралачки начин размишљања, на дедуктиван начин истраживања, као и примену тих знања и вештина у пракси.

Услови и поступци који су неопходни за завршавање студија и добијање дипломе одређеног нивоа образовања дефинисани су и усклађени са циљевима, садржајима и обимом акредитованих студијских програма и доступни су на увид јавности, нарочито у електронској форми.

Члан 12.

Ради интегрисања функција високошколских јединица и спровођења јединствене политике чији је циљ

стално унапређење квалитета наставе и усавршавање научноистраживачког и стручног рада, студијски програми на Универзитету доносе се према Правилнику о доношењу студијских програма.

Члан 13.

Ради обезбеђења квалитета студијског програма, Универзитет редовно током сваке школске године прикупља податке који чине показатеље квалитета студијских програма од високошколских јединица, јединица и установа Министарства одбране и Војске Србије.

Подаци из става 1. овог члана једанпут годишње разматрају се на Сенату.

Сенат може разматрати и друге релевантне чињенице и околности, као што су: број захтева за признавање страних високошколских исправа ради наставка школовања; искуства кадета односно студената који су учествовали у програмима размене кадета са војним високошколским установама у иностранству и њихово поновно укључивање у студије на високошколским јединицама; усклађеност студијских програма са студијским програмима иностраних војних универзитета и факултета; иницијативе и предлоге Комисије; иницијативе Кадетског парламента Универзитета и кадета проректора, као и извештаје о кадетском односно студентском вредновању квалитета студијских програма, студија, услова рада и педагошког рада наставника.

Извештаји о кадетском односно студентском вредновању квалитета студијских програма сачињавају се у складу са Правилником о кадетском односно студентском вредновању квалитета студија и педагошког рада наставника.

Показатељи квалитета студијских програма

Члан 14.

Показатељи квалитета студијских програма јесу: листа студијских програма који су акредитовани на високошколској јединици са укупним бројем уписаних кадета у последње три школске године; обухваћеност сваког програмског исхода учења у оквиру обавезних предмета појединачних студијских програма; одлуке о акредитацији студијских програма; проценат дипломираних кадета односно студената (у односу на број уписаних) у последње три школске године у оквиру акредитованих студијских програма; стопа одустајања кадета односно студената од даљег студирања; број кадета односно студената који су уписали наредну школску годину у односу на остварене ЕСПБ бодове (60), (37–60), (мање од 37) за сваки студијски програм; спроведене анкете кадета односно студената; доказ да су примери исхода учења за програме различитих структу-

ра представљени на Интернет страници високошколске јединице; мишљење дипломираних кадета односно студената и постигнутим исходима учења, као и успешност новопроизведених официра на почетним функционалним дужностима.

VI. КВАЛИТЕТ НАСТАВНОГ ПРОЦЕСА

Члан 15.

Квалитет наставног процеса обезбеђује се кроз: интерактивност наставе; укључивање примера у наставу; професионалан рад наставника и сарадника; доношење и поштовање планова рада по предметима; праћење квалитета наставе и предузимање потребних мера, у случају да се утврди да квалитет наставе није на одговарајућем нивоу.

Члан 16.

Студије се изводе према плану и распореду извођења наставе који је основа за плански и систематски приступ реализацији наставног процеса.

План и распоред извођења наставе (предавања и вежбе) усклађен је са потребама и могућностима кадета односно студената, познат је пре почетка семестра и доследно се спроводи.

Настава на високошколским јединицама је интерактивна, укључује примере из праксе, подстиче кадете односно студенте на размишљање, креативност и самосталност у раду и на примену стечених знања.

Планом рада за сваки предмет утврђују се: основни подаци о предмету (назив, година, број ЕСПБ бодова и услови); циљеви предмета; садржај и структура предмета; план и распоред извођења наставе (предавања и вежбе); наставници и сарадници који ће изводити наставу на предмету; место извођења наставе; временски распоред извођења наставе; облици наставе (предавања, семинари, вежбе, консултације, провера знања и др.); начин оцењивања на предмету; попис литературе за предмет, као и остале важне чињенице за уредно извођење наставе.

План и распоред извођења наставе објављује се пре почетка наставе у текућој школској години и доступан је јавности.

План и распоред извођења наставе објављује се на Интернет страници Универзитета и високошколских јединица.

Наставници и сарадници су дужни да предавања и вежбе на наставном предмету изводе према плану и распореду извођења наставе, а да после сваког одржаног предавања или вежбе у распоред рада уписују датум одржавања часа и тематску јединицу коју су тог часа обрадили.

Члан 17.

Наставници и сарадници су дужни да се у односу према кадетима односно студентима и у међусобним односима понашају професионално и коректно у складу са Кодексом професионалне етике.

Наставник је дужан да на почетку наставе упозна кадете односно студенте са програмом предмета, распоредом наставе по недељама, предвиђеним облицима активне наставе (предиспитне обавезе) и начином њиховог вредновања, карактером и садржајем испита, структуром укупног броја поена и начином формирања оцено.

Услови и начин полагања испита на Универзитету и високошколским јединицама, организација и поступак полагања испита, начин утврђивања оцено на испиту, заштита права кадета односно студената, као и друга питања од значаја за полагање испита и оцењивање на испиту уређена су Правилником о полагању испита и оцењивању на испиту.

Члан 18.

Универзитет и високошколске јединице систематски прате спровођење плана извођења наставе, као и планова рада на појединачним предметима и предузимају корективне мере уколико дође до одступања.

Универзитет и високошколске јединице систематски прате и оцењују квалитет наставе на појединачним предметима и предузимају корективне мере за унапређење квалитета наставе, које обухватају меру упозорења наставницима и сарадницима који се не придржавају плана рада на предмету или не постижу одговарајући квалитет предавања и вежби, и мере за побољшање квалитета наставе и неопходно усавршавање.

Универзитет и високошколске јединице прате квалитет наставе и педагошког рада наставника, на основу кадетског односно студентског вредновања спроведеног у складу са Правилником о кадетском односно студентском вредновању квалитета студија и педагошког рада наставника.

Квалитет наставног процеса, у сарадњи са органима високошколске јединице, прати и проректор за квалитет и развој Универзитета, периодичном контролом одржавања наставе, увидом у план рада и према појединачним или групним приговорима кадета односно студената у току школске године.

Показатељи квалитета наставе

Члан 19.

Показатељи квалитета наставе јесу: анкете кадета односно студената о квалитету наставног процеса; процедуре и поступци који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе и доказ о спроведеним активно-

стима којима се подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника.

Контрола квалитета наставног процеса прати се и кроз број приговора на добијену оцену на испиту, број захтева за поновно полагање испита и број захтева за полагање испита пред испитном комисијом.

Показатељ квалитета наставног процеса јесте и број жалби које кадети односно студенти упућују декану високошколске јединице, уколико сматрају да им је повређено право на упис, квалитетно школовање и објективно оцењивање; право на благовремено или тачно информисање о свим питањима која се односе на студије; право на подједнако квалитетне услове студија за све кадете односно студенте или неко друго право загарантовано Законом, Статутом Универзитета (у даљем тексту: Статут) или другим општим актима Универзитета, а у директној је вези са квалитетом наставног процеса.

Члан 20.

У складу са анализом показатеља квалитета наставног процеса, мере за обезбеђење квалитета могу бити: промена плана извођења наставе; организовање семинара; обука за усавршавање педагошких способности наставника и сарадника и покретање дисциплинског поступка против наставника и сарадника.

Оцена педагошког рада наставника узима се у обзир приликом доношења одлуке о избору у звања наставника и може бити основ да се одређени кандидат не изабере у више или исто звање.

VII. КВАЛИТЕТ НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ И СТРУЧНОГ РАДА

Члан 21.

Универзитет и високошколске јединице непрекидно раде на подстицању, обезбеђењу услова, праћењу и провери резултата научноистраживачког и стручног рада и укључивању тих резултата у образовни процес.

На Универзитету обавља се научноистраживачки рад ради развоја науке и стваралаштва, унапређивања делатности високог образовања, односно унапређивања квалитета наставе, усавршавања наставног односно научног подмлатка, увођења кадета односно студената у научноистраживачки рад, усаглашавања делатности Универзитета са окружењем, као и стварања материјалних услова за рад и развој Универзитета у складу са Правилником о научноистраживачком раду.

Члан 22.

Универзитет у свом раду остварује јединство образовног, научноистраживачког и професионалног (стручног) рада.

Универзитет и високошколске јединице перманентно осмишљавају, припремају и реализују научноистраживачке, стручне и друге врсте програма, као и националне и међународне научне пројекте.

На Универзитету и високошколским јединицама организује се и обавља научноистраживачки рад кроз основна, примењена и развојна истраживања.

Научноистраживачки рад наставника, истраживача и сарадника остварује се ангажманом на научноистраживачким пројектима, експертизама и индивидуалним истраживањима. Универзитет систематски прати и оцењује обим и квалитет истраживачког рада наставника и сарадника.

Садржај и резултати научних, истраживачких и стручних активности високошколских јединица усклађени су са стратешким циљевима Универзитета, као и са националним и европским циљевима и стандардима високог образовања.

Знања до којих високошколске јединице долазе спровођењем одређених научних, истраживачких и професионалних активности активно се укључују у постојећи наставни процес.

Универзитет подстиче сталну професионалну (научну, истраживачку и стручну) делатност својих наставника, истраживача, сарадника и кадета односно студената од општег интереса, као и јавно представљање и објављивање резултата такве делатности, у складу са финансијским планом Универзитета и високошколских јединица.

Чланови академске заједнице у свом научноистраживачком раду на Универзитету уживају заштиту интелектуалне својине према највишим стандардима и имају сва права која произилазе из тог рада, у складу са законом. Универзитет и високошколске јединице дужни су да поштују право интелектуалне својине трећих лица.

Члан 23.

На Универзитету сваке године доноси се План научноистраживачког рада којим се утврђују активности у тој области за наредну годину.

Сенат једанпут годишње разматра Извештај о научноистраживачком раду.

На основу Извештаја о научноистраживачком раду припрема се План научноистраживачког рада за наредну годину који треба да отклони све пропусте и недостатке који су уочени у претходном периоду и да створи услове за даљи развој научноистраживачког и стручног рада.

Показатељи научноистраживачког и стручног рада

Члан 24.

Показатељи квалитета научноистраживачког и стручног рада јесу: број и списак SCI-индексираних радова;

научноистраживачки пројекти које финансира Министарство просвете и науке чији су руководиоци наставници стално запослени на Универзитету и високошколским јединицама; научноистраживачки пројекти које финансира Министарство одбране; учешће у међународним пројектима и пројектима које финансира Министарство просвете и науке; преглед научноистраживачких резултата (публикација) у високошколској јединици у претходној календарској години према критеријумима Министарства просвете и науке; објављене докторске дисертације и одговарајуће публикације у часописима са рецензијом који приказују резултате докторске дисертације; награде и признања наставника, сарадника и кадета односно студентата за остварене резултате у научноистраживачком раду; однос наставника и сарадника укључених у пројекте у односу на укупан број наставника и сарадника на високошколској јединици; однос броја SCI-индексираних радова у односу на укупан број наставника и сарадника на високошколској јединици; списак ментора према тренутно важећим стандардима који се односи на испуњеност услова за менторе у оквиру образовно-научног поља, као и однос броја ментора у односу на укупан број наставника на високошколској јединици и опрема у власништву високошколске јединице која се користи за научноистраживачки и стручни рад.

VIII. КВАЛИТЕТ НАСТАВНИКА И САРАДНИКА

Члан 25.

Квалитет наставника и сарадника обезбеђује се пажљивим планирањем и избором на основу јавног поступка, стварањем услова за перманентну едукацију и развој наставника и сарадника, као и провером квалитета њиховог рада у настави.

Универзитет и високошколске јединице систематски прате, оцењују и подстичу научну, истраживачку и педагошку активност наставника и сарадника, и на тај начин спроводе дугорочну политику квалитетне селекције младих кадрова и њиховог даљег напретка, као и различите врсте њиховог усавршавања.

Члан 26.

Поступак и услови за избор наставника и сарадника утврђују се унапред, јавни су и доступни оцени стручне и шире јавности.

Поступак и услови за избор наставника и сарадника предмет су периодичне провере и усавршавања.

Приликом избора наставника и сарадника, Универзитет и високошколске јединице придржавају се прописаних поступака и услова на основу којих оцењују научну, истраживачку и педагошку активност наставника и сарадника.

На Универзитету уређени су начин, поступак и услови стицања звања наставника који се одвијају према Правилнику о начину, поступку и ближим условима за стицање звања наставника.

Приликом избора у звања наставника вреднују се:

1) научноистраживачки рад учесника конкурса у складу са Ближим условима за стицање звања наставника којима се одређују елементи за оцену учесника конкурса и минимални услови које учесници конкурса треба да испуне приликом избора у звања наставника;

2) елементи доприноса академској и широј заједници у складу са Ближим условима за стицање звања наставника;

3) ангажовање учесника конкурса у развоју наставе и развоју других делатности високошколске установе који се вреднују, на основу евиденционих података односно на основу документованих бројчаних показатеља о учешћу појединца у настави;

4) педагошки рад учесника конкурса, на основу оцена коју дају кадети односно студенти кроз анкете које су прописане Правилником о кадетском односно студентском вредновању квалитета студија и педагошког рада наставника;

5) резултати које је учесник конкурса постигао у обезбеђивању наставно-научног подмлатка, на основу евиденције о менторствима у обезбеђивању наставно-научног кадра у одговарајућој ужој научној области.

Члан 27.

Универзитет и високошколске јединице систематски прате, оцењују и подстичу научну, истраживачку и педагошку активност наставника и сарадника.

Универзитет и високошколске јединице спроводе дугорочну политику квалитетне селекције младих кадрова и њиховог даљег напретка, као и различите врсте усавршавања.

Универзитет и високошколске јединице обезбеђују наставницима и сарадницима перманентну едукацију и усавршавање путем студијских боравака, специјализација и учешћа на научним и стручним скуповима.

Универзитет и високошколске јединице при избору и унапређењу наставно-научног и стручног кадра посебно вреднују повезаност рада на образовању са радом на пројектима у другим областима друштвеног живота.

Универзитет и високошколске јединице при избору и унапређењу наставно-научног и стручног кадра посебно вреднују педагошке способности наставника и сарадника.

Члан 28.

Високошколске јединице имају обавезу да перманентно прате и прикупљају и Универзитету достављају

податке који се односе на: број наставника и сарадника по звањима; број наставника који су у радном односу на високошколским јединицама и који су ангажовани за извођење наставе са других високошколских установа; старосну структуру наставника и сарадника и остварене научне резултате за сваког наставника појединачно у току једне школске године.

Комисија за обезбеђење квалитета анализира податке из става 1. овог члана и најмање једанпут годишње доставља их Сенату.

Показатељи квалитета наставника и сарадника

Члан 29.

Показатељи квалитета наставника и сарадника јесу: преглед наставника по звањима и статус наставника у високошколској јединици (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору); Правилник о начину, поступку и ближим условима за стицање звања наставника; број запослених наставника у односу на укупан број кадета; програм развоја кадра и анализа потреба за наставним кадром.

IX. КВАЛИТЕТ КАДЕТА ОДНОСНО СТУДЕНАТА

Члан 30.

Квалитет кадета односно студената обезбеђује се селекцијом кадета односно студената приликом уписа на студијске програме на унапред прописан и јаван начин; оцењивањем кадета односно студената током рада у настави; перманентним праћењем и проверавањем резултата оцењивања кадета односно студената и њихове пролазности, као и предузимањем одговарајућих мера у случају пропуста.

Члан 31.

Универзитет и високошколске јединице обезбеђују потенцијалним и уписаним кадетима односно студентима релевантне информације које се односе на њихове студије.

Селекција кадета односно студената приликом уписа врши се вредновањем резултата постигнутих у претходном школовању, резултата постигнутих на пријемном испиту и провером општих способности за војну службу.

Услови уписа на акредитоване студијске програме Универзитета и високошколских јединица, начин уписа (расписивање конкурса, поступак пријављивања и уписа на студијски програм), ближа мерила за утврђивање редоследа за упис кандидата, садржај пријемног испита и начин полагања, начин вредновања резултата опште матуре, ближе услове и начин уписа на студије првог, другог и трећег степена студија, начин остваривања права приговора кандидата на остваре-

ни број бодова на пријемном испиту и испиту за проверу склоности и способности односно на ранг-листу кандидата пријављених за упис, као и друга питања од значаја за упис уређена су Правилником о условима и поступку за упис кадета и студената на студијске програме.

Уписом на студијски програм високошколске јединице кадет односно студент преузима права и обавезе у складу са Законом, Статутом, статутима високошколских јединица и другим општим актима.

Високошколска јединица унапред упознаје кадете односно студенте са обавезом праћења наставе.

Дисциплинска одговорност кадета односно студената уређена је Правилником о дисциплинској одговорности кадета односно студената.

Члан 32.

Кадети односно студенти оцењују се помоћу унапред објављених критеријума, правила и процедура.

Услови и начин полагања испита на Универзитету, организација и поступак полагања испита, начин утврђивања оцено на испиту, заштита права кадета односно студената, као и друга питања од значаја за полагање испита и оцењивање на испиту уређена су Правилником о полагању испита и оцењивању на испиту.

Високошколске јединице систематски прате, анализирају и унапређују методе и критеријуме оцењивања кадета односно студената по предметима, а нарочито: да ли је метода оцењивања кадета односно студената прилагођена предмету; да ли се прати и оцењује рад кадета односно студената током наставе; какав је однос оцена кадета односно студената током наставе и на завршном испиту и да ли се оцењује применљивост знања кадета односно студената.

Методе оцењивања кадета односно студената и знања која су усвојили у току наставно-научног процеса усклађују се са циљевима, садржајима и обимом акредитованог студијског програма.

Универзитет и високошколске јединице обезбеђују коректно и професионално понашање наставника приликом оцењивања кадета односно студената (објективност и етичност).

Високошколске јединице систематски прате и проверавају оцено кадета односно студената по предметима и предузимају одговарајуће мере уколико дође до неправилности у дистрибуцији оцена (сувише високих или ниских оцена и неравномеран распоред оцена) у дужем периоду.

Високошколске јединице систематски прате и проверавају пролазност кадета односно студената по предметима, програмима, годинама и предузимају корективне мере у случају сувише ниске пролазности или других неправилности у оцењивању.

Члан 33.

Ради мотивисања кадета односно студената за успешнији рад и веће залагање, изузетним кадетима односно студентима Универзитета и високошколских јединица сваке године на Дан Универзитета и високошколских јединица додељују се награде и признања.

Члан 34.

Универзитет и високошколске јединице омогућавају кадетима односно студентима одговарајући облик кадетског односно студентског организовања, деловања и учешћа у одлучивању у складу са Законом, Статутом и статутима високошколских јединица.

На Универзитету и високошколским јединицама образује се кадетски парламент као орган преко којег кадети остварују своја права и штите своје интересе на Универзитету и високошколским јединицама.

Број чланова Кадетског парламента Универзитета и кадетских парламената високошколских јединица, њихов мандат и надлежности уређени су Статутом и статутима високошколских јединица, а поступак кандидовања и гласања за чланове Кадетског парламента Универзитета и његов рад ближе се уређује Правилником о Кадетском парламенту.

Кадетски парламент предлаже кандидата за кадета проректора и кадета продекана чије су надлежности уређене Статутом и статутима високошколских јединица.

**Показатељи квалитета кадета
односно студената**

Члан 35.

Основни показатељи квалитета кадета односно студената јесу: преглед броја кадета односно студената по студијским програмима и годинама студија; Правилник о условима и поступку за упис кадета и студената на студијске програме; Правилник о полагању испита и оцењивању на испиту; анкета кадета односно студената о процени услова и организације студијских програма; анкете студената о процени објективности оцењивања и процедуре и корективне мере у случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања.

За праћење и анализу квалитета кадета односно студената и резултата њиховог рада, усклађеност њихових потреба са студијским програмима на које су уписани, користе се и показатељи из члана 29. овог правилника.

За анализу квалитета кадета односно студената користе се и подаци о покренутим поступцима и изреченим дисциплинским мерама према Правилу о војној дисциплини и Правилнику о дисциплинској одговорности кадета односно студената.

За анализу квалитета кадета односно студената узимају се у обзир и предлози, иницијативе и подаци које достављају Кадетски парламент Универзитета и кадет проректор.

**Х. КВАЛИТЕТ УЏБЕНИКА, ЛИТЕРАТУРЕ,
БИБЛИОТЕЧКИХ И ИНФОРМАТИЧКИХ
РЕСУРСА**

Члан 36.

У образовно-стручном, односно образовно-научном раду на Универзитету и високошколским јединицама користе се уџбеници, збирке задатака, практикуми, речници, таблице, атласи и друге стручне и научне публикације којима се доприноси остваривању студијског програма.

Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса обезбеђује се доношењем и спровођењем одговарајућег подзаконског акта.

Припремање, одобравање и употреба уџбеника, стандарди квалитета које треба да испуне и поступци за праћење и вредновање уџбеника током употребе уређени су Правилником о уџбеницима.

Универзитет и високошколске јединице обезбеђују кадетима односно студентима уџбенике и другу литературу неопходну за савлађивање градива у потребној количини и на време.

Настава из сваког предмета покривена је одговарајућом литературом која је унапред позната и објављена.

Универзитет и високошколске јединице систематично прате и оцењују квалитет уџбеника и других учила са аспекта квалитета садржаја (савременост и тачност), структуре (питања и резимеи), стила и обима (усклађеност са ЕСПБ бодовима), а уџбеници и друга учила која не задовољавају стандард побољшавају се или се повлаче из наставе и замењују квалитетнијим.

Члан 37.

Универзитет и високошколске јединице обезбеђују кадетима односно студентима библиотеку опремљену потребним бројем библиотечких јединица и опремом за рад.

Универзитет и високошколске јединице систематично прате, оцењују и унапређују структуру и обим библиотечког фонда.

Вредновање квалитета рада библиотеке одвија се према Правилнику о кадетском односно студентском вредновању квалитета студија и педагошког рада наставника.

Члан 38.

Универзитет и високошколске јединице обезбеђују студентима неопходне информатичке ресурсе за

савлађивање градива (потребан број рачунара одговарајућег квалитета, другу информатичку опрему, приступ Интернету и осталу комуникациону опрему).

Члан 39.

Број запослених у библиотекама и пратећим службама високошколских јединица, као и врста и ниво њихове стручне спреме усклађени су са националним и европским стандардима за пружање ове врсте услуга.

Компетентност и мотивисаност особља за подршку у библиотеци, читаоници и рачунарском центру континуирано се прати, оцењује и унапређује.

Кадети односно студенти систематски се упознају са начином рада у библиотеци и рачунарском центру.

Члан 40.

Библиотечки фонд, архивски и остали електронски материјал, а нарочито студентске учионице налазе се у просторијама које кадетима односно студентима, наставном и ненаставном особљу и осталим корисницима пружају адекватне услове за рад.

Коришћење библиотеке и приступ њеном комплетном фонду обезбеђује несметано одвијање наставног и образовног процеса.

Показатељи квалитета уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

Члан 41.

Показатељи квалитета уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса Универзитета и високошколских јединица јесу: број и врста библиотечких јединица у високошколским јединицама; назив уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени на високошколској установи; општи акт о уџбеницима и попис информатичких ресурса и оцена кадета односно студената о квалитету библиотечких ресурса.

XI. КВАЛИТЕТ УПРАВЉАЊА ВИСОКОШКОЛСКОМ УСТАНОВОМ И КВАЛИТЕТ НЕНАСТАВНЕ ПОДРШКЕ

Члан 42.

Квалитет управљања Универзитетом и високошколским јединицама и квалитет ненаставне подршке обезбеђује се утврђивањем надлежности и одговорности органа управљања и јединица за ненаставну подршку, као и перманентним праћењем и провером њиховог рада.

Органи управљања и органи пословођења, њихове надлежности и одговорности у организацији и управљању Универзитетом утврђени су Статутом у складу са законом.

Структура, организационе јединице и њихов делокруг, као и њихова координација и контрола утврђени су Статутом и статутима високошколских јединица у складу са Законом.

Универзитет и високошколске јединице систематски прате и оцењују организацију и управљање Универзитетом и високошколским јединицама и предузимају мере за њихово унапређење.

Члан 43.

Универзитет и високошколске јединице систематски прате и оцењују рад управљачког и ненаставног особља и предузимају мере за унапређење квалитета њиховог рада, а посебно прате и оцењују њихов однос према кадетима односно студентима и мотивацију у раду са њима.

Универзитет и високошколске јединице обезбеђују број и квалитет ненаставног особља у складу са стандардима за акредитацију.

Универзитет и високошколске јединице управљачком и ненаставном особљу обезбеђују перманентно образовање и усавршавање у струци.

Рад и деловање управљачког и ненаставног особља предмет су кадетског односно студентског вредновања према Правилнику о кадетском односно студентском вредновању квалитета студија и педагошког рада наставника.

Показатељи квалитета управљања високошколском установом и квалитета ненаставне подршке

Члан 44.

Показатељи квалитета управљања високошколском установом и квалитета ненаставне подршке јесу: број ненаставних радника стално запослених на Универзитету и високошколским јединицама у оквиру одговарајућих организационих јединица; Статут и статут високошколских јединица; шематска организациона структура Универзитета и високошколских јединица и анкета кадета односно студената о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби.

XII. КВАЛИТЕТ ПРОСТОРА И ОПРЕМЕ

Члан 45.

Квалитет простора и опреме обезбеђује се кроз њихов адекватан обим и структуру. Универзитет и високошколске јединице обезбеђују простор за остваривање студијских програма који се на њима изводе.

Универзитет и високошколске јединице поседују одговарајуће просторне капацитете (учионице, каби-

нети, библиотека, читаоница и сл.) за квалитетно обављање своје делатности.

Универзитет и високошколске јединице поседују одговарајућу и савремену техничку, лабораторијску и другу специфичну опрему која обезбеђује квалитетно извођење наставе на свим врстама и нивоима студија.

Универзитет и високошколске јединице континуирано прате и усклађују своје просторне капацитете и опрему са потребама наставног процеса и бројем кадета односно студената.

Члан 46.

Универзитет и високошколске јединице обезбеђују свим запосленима и кадетима односно студентима неометан приступ различитим врстама информација у електронској форми и информационим технологијама како би се информације користиле у образовно-научне сврхе.

Високошколске јединице у свом саставу имају најмање једну просторију опремљену савременим техничким и осталим уређајима који кадетима односно студентима и особљу омогућавају рад на рачунарима и коришћење услуга рачунарског центра (фотокопирање, штампање, скенирање, нарезивање CD и DVD материјала).

Показатељи квалитета простора и опреме

Члан 47.

Показатељи квалитета опреме Универзитета и високошколских јединица јесу: укупна површина (у власништву Универзитета и високошколских јединица) са површином објекта (амфитеатри, учионице, лабораторије, наставне базе, организационе јединице и службе); листа опреме у власништву високошколских јединица која се користи у наставном процесу и у научноистраживачком раду) и однос укупног простора и броја кадета односно студената на свим акредитованим студијским програмима.

XIII. КВАЛИТЕТ ФИНАНСИРАЊА

Члан 48.

Квалитет финансирања Универзитета и високошколских јединица обезбеђује се квалитетним изворима финансирања финансијским планирањем и транспарентним коришћењем финансијских средстава.

Члан 49.

Универзитет и високошколске јединице имају дугорочно обезбеђена финансијска средства неопходна за реализацију наставно-научног процеса, научноистраживачких пројеката и професионалних активности.

Извори финансирања Универзитета и високошколских јединица могу бити: обезбеђена средства за потребе образовања у систему одбране у оквиру обима средстава Министарства одбране одређених Законом о буџету Републике Србије; школарина; донација; средства за финансирање научноистраживачког и стручног рада; пројекти и уговори у вези са реализацијом наставе, истраживања и консултантских услуга; накнаде за комерцијалне и друге услуге; оснивачка права из уговора са трећим лицима и други извори у складу са законом.

Средства која Универзитет и високошколске јединице остваре (школарина, пружање услуга трећим лицима, поклони, донације и други извори) чине сопствени приход Универзитета и високошколске јединице.

Члан 50.

Високошколске јединице стичу средства од школарине самофинансирајућих студената. Мерила за утврђивање школарине утврђују се општим актом високошколске јединице.

Одлуку о утврђивању висине школарине за студије које се организују на високошколским јединицама доноси Савет, на предлог Сената и уз претходно прибављену сагласност надлежних организационих јединица Министарства одбране.

Одлука из става 1. овог члана доноси се за сваку школску годину и саставни је део конкурса за упис студената.

Члан 51.

Финансијским средствима из члана 49. овог правилника, Универзитет и високошколске јединице самостално управљају.

Универзитет и високошколске јединице самостално планирају распоред и намену финансијских средстава која се исказују и евидентирају у складу са јединственом буџетском класификацијом и на тај начин обезбеђују финансијску стабилност и ликвидност у дужем периоду.

Члан 52.

Финансијска средства из члана 49. овог правилника могу се користити за: трошкове пословања; набавку опреме; међународну сарадњу; издавачку делатност; изворе информација и информационе системе; библиотечки фонд; обављање научноистраживачког рада који је у функцији подизања квалитета наставе; научно и стручно усавршавање запослених; подстицање развоја наставно-научног подмлатка; рад са даровитим кадетима и студентима; рад кадетског парламента и ваннаставну делатност кадета односно студената; трошкове репрезентације, као и друге намене у складу са законом.

Члан 53.

Универзитет и високошколске јединице обезбеђују јавност и транспарентност својих извора финансирања и начина употребе финансијских средстава кроз извештај о пословању и годишњи обрачун који усваја Савет.

Показатељи квалитета финансирања

Члан 54.

Показатељи квалитета финансирања Универзитета и високошколских јединица јесу Финансијски план и Финансијски извештај за претходну школску годину.

**XIV. УЛОГА КАДЕТА ОДНОСНО СТУДЕНАТА
У САМОВРЕДНОВАЊУ И ПРОВЕРИ
КВАЛИТЕТА**

Члан 55.

Улога кадете односно студената у самовредновању и провери квалитета обезбеђује се радом кадетских организација, укључивањем представника кадете односно студената у тела Универзитета и високошколских јединица и анкетавањем кадете односно студената о квалитету Универзитета и високошколских јединица.

Члан 56.

Учешће кадете односно студената у процедурама за обезбеђење квалитета обезбеђује се радом Кадетског парламента Универзитета и кадете проректора и учешћем кадете односно студената у органима Универзитета када се расправља и одлучује о питањима која се односе на обезбеђење квалитета наставе, реформу студијских програма, анализу ефикасности студирања и утврђивање броја ЕСПБ бодова, као и учешћем у Комисији за обезбеђење квалитета.

Члан 57.

Кадети односно студенти дају мишљење о стратегији, стандардима, поступцима и документима којима се обезбеђује квалитет Универзитета и високошколских јединица, укључујући и резултате самовредновања и оцењивања квалитета високошколске установе.

Обавезан елемент самовредновања Универзитета јесте анкета којом се испитују ставови и мишљења кадете односно студената о питањима из свих области које се проверавају у процесу самовредновања.

Универзитет и високошколске јединице организују и спроведе анкету и њене резултате чине доступним јавности и укључују их у укупну оцену самовредновања и оцену квалитета.

Вредновање квалитета студија и педагошког рада наставника одвија се према Правилнику о кадетском односно студентском вредновању квалитета студија и педагошког рада наставника.

Области кадетског односно студентског вредновања јесу: студијски програми, наставни процес, педагошки рад наставника и сарадника, уџбеници и литература и рад стручних служби.

**Показатељи улоге кадете односно студената
у самовредновању и провери квалитета**

Члан 58.

Показатељи улоге кадете односно студената у самовредновању и провери квалитета Универзитета и високошколских јединица јесу документација која потврђује учешће кадете односно студената у самовредновању и провери квалитета и анкета кадете односно студената.

**XV. СИСТЕМАТСКО ПРАЋЕЊЕ И ПЕРИОДИЧНА
ПРОВЕРА КВАЛИТЕТА**

Члан 59.

Универзитет и високошколске јединице континуирано и систематски прикупљају потребне информације о обезбеђењу квалитета и врше периодичне провере у свим областима обезбеђења квалитета.

Члан 60.

Универзитет и високошколске јединице обезбеђују спровођење утврђених стандарда и поступака за оцењивање квалитета и обављање свих задатака које у том процесу имају субјекти у систему обезбеђења квалитета високошколских установа.

Универзитет и високошколске јединице обезбеђују услове и инфраструктуру за редовно и систематско прикупљање и обраду података потребних за оцену квалитета у свим областима које су предмет самовредновања.

Универзитет и високошколске јединице обављају периодична самовредновања и проверу нивоа квалитета током којих проверавају спровођење утврђене стратегије и поступака за обезбеђење квалитета, као и достизање пројектованих стандарда квалитета.

Периодично самовредновање обухвата и резултате анкетавања кадете односно студената.

Универзитет и високошколске јединице обезбеђују редовну повратну информацију од установа и јединица Министарства одбране и Војске Србије о успешности на раду новопроизведених официра, податке о успешности приправничког стажа официра, својих

бивших кадета односно студената и од других организација о компетенцијама дипломираних кадета односно студената.

Универзитет и високошколске јединице обезбеђују податке потребне за упоређивање са страним високим војношколским установама у погледу квалитета.

Са резултатима самовредновања, Универзитет и високошколске јединице упознају наставнике и сараднике преко катедара и стручних органа, кадете односно студенте преко кадетских организација, као и Комисију за акредитацију и проверу квалитета и јавност.

Показатељи за систематско праћење и периодичну проверу квалитета

Члан 61.

Показатељи за систематско праћење и периодичну проверу квалитета јесу информације презентоване на сајту Универзитета и високошколских јединица о активностима које обезбеђују систематско праћење и периодичну проверу квалитета ради одржавања и унапређења рада Универзитета и високошколских јединица.

Члан 62.

Универзитет и високошколске јединице обезбеђују и чувају документацију о активностима, поступцима и процесима у области обезбеђења квалитета.

Документа из става 1. овог члана обезбеђују се и у електронској форми.

Члан 63.

Универзитет и високошколске јединице редовно прате стање у области обезбеђења квалитета и могу да предложе мере за његово побољшање.

Високошколске јединице достављају Универзитету своје извештаје о самовредновању и одлуку о оцени квалитета, као и друга документа од значаја за анализу, контролу и унапређење квалитета.

XVI. ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Члан 64.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном војном листу“.

Број 43-8

9. фебруара 2012. године

Београд

РЕКТОР

генерал-мајор

проф. др Миодраг Јевтић, с. р.

90.

На основу члана 17. став 2. Закона о високом образовању („Службени гласник РС“, бр. 76/05 и 100/07 – аутентично тумачење, 97/08 и 44/10) и члана 84. став 1. тачка 15) подтачка (7) Статута Универзитета одбране у Београду („Службени војни лист“, број 24/11), Сенат Универзитета одбране доноси

П РА В И Л Н И К О САМОВРЕДНОВАЊУ

Члан 1.

Овим правилником уређују се начин и поступак самовредновања и оцене квалитета Универзитета одбране у Београду (у даљем тексту: Универзитет) и високошколских јединица у његовом саставу (у даљем тексту: високошколске јединице).

Члан 2.

Самовредновање је поступак у којем на основу одговарајућих показатеља и прикупљене документације, извештаја органа који је спроводио поступак самовредновања и извештаја Комисије са обезбеђење квалитета или надлежног тела високошколске јединице за област обезбеђења квалитета, Сенат Универзитета (у даљем тексту: Сенат) односно наставно-научно веће високошколске јединице доноси одлуку о испуњености стандарда за самовредновање и оцењује квалитет студијских програма, наставе и услова рада на Универзитету и високошколским јединицама.

Члан 3.

Самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа обавља се у складу са стандардима прописаним Правилником о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа („Службени гласник РС“, број 106/06), а извештај о самовредновању израђује се у складу са Упутством за припрему извештаја о самовредновању високошколске установе.

Самовредновање је једна од мера за обезбеђење квалитета коју је Универзитет утврдио у Стратегији обезбеђења квалитета и служи као показатељ објективног стања квалитета делатности високог образовања на Универзитету и високошколским јединицама.

Члан 4.

Самовредновање се спроводи на начин и по поступку прописаним овим правилником.

Универзитет и високошколске јединице спроводе поступак самовредновања и оцењивања квалитета својих студијских програма, наставе и услова рада.